

Oświata Opolska

Biuletyn Kuratorium Oświaty
w Opolu

WWW.KURATORIUM.OPOLE.PL

NR 1 / 2010

WAŻNE TEMATY:

- Ewaluacja zewnętrzna szansą na rozwój szkoły
- Kontrola jako forma nadzoru pedagogicznego
- Język mniejszości narodowej niemieckiej w przedszkolach
- Edukacja dla bezpieczeństwa

W TYM NUMERZE:

Zmiany w prawie oświatowym 7

Program „Wady postawy” w woj. opolskim 9

Program „Radosna szkoła” 18

Otwarta szkoła – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Moszczance 21

Szanowni Państwo!

Reforma oświaty - wielostronna, złożona i trudna, nałożyła na nauczycieli, dyrektorów szkół i placówek oraz pracowników administracji oświatowej wiele zadań. Każdy z nas przez wiele lat starał się w ramach rozwoju zawodowego samodzielnie albo we współpracy doskonalić swój warsztat dydaktyczny czy kierowniczy. Wielu z nas pracowało i ciągle jeszcze pracuje w pewnej izolacji, nie widziało lub nie widzi potrzeby zbiorowej wymiany doświadczeń ani współpracy przy wprowadzaniu zmian. Mimo wszystko nauczyciele i dyrektorzy starali się i starają się nadal poprawić to, co było lub znajduje się w zasięgu ich oddziaływań.

Kluczowe znaczenie dla doskonalenia jakości pracy szkół i placówek ma wprowadzony, nowy model nadzoru pedagogicznego, a szczególnie ewaluacja wewnętrzna prowadzona przez **dyrektora we współpracy z nauczycielami**. Jej wyniki powinny służyć ciągłej poprawie pracy szkół i placówek oraz rozwojowi uczniów i wychowanków.

Jednym z najważniejszych zadań organu sprawującego nadzór pedagogiczny (kuratora oświaty) jest **wspomaganie** pracy szkół i placówek, m.in. przez przygotowywanie i publikowanie (z wykorzystaniem strony internetowej) analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli przestrzegania przepisów prawa, przedstawianie przykładów dobrych praktyk, a także promowanie wykorzystania ewaluacji w procesie

Halina Bilik, Opolski Kurator Oświaty

doskonalenia pracy szkół i placówek.

Z prawdziwą radością, ale i z pewną obawą przekazujemy Państwu pierwszy numer, publikowanego w wersji elektronicznej, **biuletynu informacyjnego** Opolskiego Kuratora Oświaty – „Oświata Opolska”.

Ze swej strony pragniemy nadać **temu wydawnictwu** formę nie tylko ciekawą, ale nade wszystko użyteczną. Dołożymy starań, aby proponowana forma wspomaganie pracy szkół i placówek nie tylko prezentowała wysoki poziom merytoryczny i edytorski, ale również żeby jakość publikowanych materiałów była coraz lepsza. Jestem przekonana, że **Biuletyn** będzie cennym i ważnym źródłem informacji dla nauczycieli, dyrektorów szkół i placówek. Będę wdzięczna za wszelkie uwagi i spostrzeżenia dotyczące tego wydawnictwa oraz propozycje tematów do podjęcia w kolejnych numerach. Łamy pisma będą również otwarte dla Państwa. Będziemy oczekiwać ciekawych tekstów i przemyśleń, które prosimy przesyłać w formie elektronicznej na adres Kuratorium

Oświaty w Opolu **kontakt@kuratorium.opole.pl** z dopiskiem „**BIULETYN**”.

Tematem przewodnim pierwszego numeru jest **ewaluacja i kontrola**, problematyka ta opracowana została w sposób publicystyczny, informacyjny. W **Biuletynie** znajdziecie również Państwo kącik prawny oraz zapowiedzi zmian w niektórych obszarach oświatowych. W pierwszym numerze powracamy też w kilku miejscach do istotnych, naszym zdaniem, tematów z roku 2009.

Drugi numer **Biuletynu** ukaże się w pierwszej połowie marca i poświęcony będzie **szkolnictwu zawodowemu**. 28 stycznia 2010 roku odbędzie się bowiem wojewódzka debata poświęcona temu zagadnieniu z udziałem Pani Minister Katarzyny Hall.

Obiecujemy, że naszą troską będzie dążenie do doskonałości, tak aby **Oświata Opolska**, stała się wyznacznikiem, nie tylko wysokiej jakości wydawniczej, ale również codziennej, dobrej praktyki w szkołach i placówkach.

Opolski Kurator Oświaty
Halina Bilik

EWALUACJA ZEWNĘTRZNA SZANSĄ NA ROZWÓJ SZKOŁY

Jolanta Jaworek

Dlaczego zmiana?

W październiku 2009r. ukazało się nowe rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie nadzoru pedagogicznego. Dotychczas wątpliwości budziły m.in.: niejasny podział kompetencji pomiędzy poszczególnymi organami, brak jasno określonych wymagań państwa w stosunku do szkoły, niejednoznaczna rola wizytatora (łączenie kontroli i oceny ze wspomaganiami), nadmierna decentralizacja nadzoru pedagogicznego, przewaga czynności polegających na badaniu zgodności działania szkoły z przepisami prawa, a nie na jakości i efektach kształcenia, brak systemu wspomaganiania, słabość wewnętrznego nadzoru pedagogicznego, brak jednoznacznego wskazania, kto odpowiada za jakość kształcenia i na jakim poziomie.

Celem nowego nadzoru pedagogicznego jest przede wszystkim: działanie na rzecz jakości kształcenia, ujednoczenie działań z zakresu nadzoru pedagogicznego na terenie kraju, jednoznaczne określenie kompetencji osób sprawujących nadzór pedagogiczny, zatrudnionych w organach sprawujących nadzór, rozróżnienie wspomaganiania od kontroli i oceny, możliwość tworzenia analiz i strategii rozwojowych, profesjonalizacja kadry zajmującej się nadzorem pedagogicznym, jakościowy

rozwój szkół dzięki wprowadzonej ewaluacji wewnętrznej, rzetelna ocena jakości pracy szkół.

Punktem wyjścia koncepcji nowego nadzoru pedagogicznego jest określenie przez państwo wymagań wobec szkół na ogólnym poziomie pozwalającym na wytyczenie kierunków działania, ale jednocześnie umożliwiającym zespołom szkolnym działania zgodne z lokalnymi potrzebami i właściwościami. Są to wymagania strategiczne i priorytetowe, obejmujące kluczowe aspekty pracy szkół. Ujęto je w czterech obszarach działalności szkół i placówek:

- **efekty** działalności szkoły lub placówki – obszar obejmujący wszystko to, co jest uznane jako wartościowy i pożądany efekt pracy szkoły – oraz to, co osiągają uczniowie i nauczyciele;
- **procesy** rozumiane jako działania zachodzące i podejmowane w szkole – obszar obejmujący procesy prowadzące do uzyskania pożądanych efektów - analiza ich skuteczności, efektywności oraz sposobu wspierania uczniów w dążeniu do osiągnięcia zamierzonych celów;
- **funkcjonowanie szkoły w środowisku lokalnym**, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów – obszar obejmujący istotne aspekty współpracy z lokalnym, regionalnym i szerszym środowiskiem szkoły – ocena/analiza jakości

współpracy ze środowiskiem w procesie edukacji;

- **zarządzanie** szkołą lub placówką – obszar obejmujący działania związane z kierowaniem, które mają wpływ na trzy pozostałe obszary.

Wymagania te wyznaczają pożądany stan w systemie oświaty, pokazując jednocześnie przydatne kierunki rozwoju. To nie jest zestaw przekonań na temat tego, jak szkoły powinny funkcjonować, ale raczej są to cele, do których szkoły powinny dążyć, jednak, co warte podkreślenia, zgodnie ze swoimi możliwościami i uwarunkowaniami.

Ewaluacja jako jedna z form nadzoru pedagogicznego

W nowym rozporządzeniu wymieniono trzy formy nadzoru pedagogicznego. Jedną z nich, obok kontroli i wspomaganiania, jest ewaluacja. W edukacji pojęcie to rozumiane jest jako proces zbierania, opracowania i komunikowania informacji na temat wartości, jaką przypisują realizowanym w szkole działaniom ich odbiorcy oraz realizatorzy. Ewaluacja nie jest więc oceną jako taką ani się do niej nie powinna sprowadzać. Nie należy jej też utożsamiać z pomiarem dydaktycznym, mierzeniem jakości czy diagnozą. Podstawowymi celami ewaluacji szkół i placówek w nowym sposobie sprawowania nadzoru pedagogicznego są:

a) rozwój placówek, czyli umożliwienie dyrektorom i radcom pedagogicznym efektywnej pracy nad poprawianiem jakości szkoły i placówki przez dostarczanie informacji na temat tej jakości. Wiarygodne i porównywalne dane, zdefiniowane mocne strony i problemy szkoły oraz ich wspólna analiza powinny ułatwiać podejmowanie decyzji dotyczących działań umożliwiających spełnienie wymagań;

b) rozwój systemu oświatowego, czyli pokazywanie kierunków rozwoju oraz umożliwianie monitorowania tego rozwoju przez dostarczenie narzędzi i informacji do sprawdzania poziomu wypełniania przez szkoły i placówki wymagań państwa;

c) rozwój sposobów zarządzania systemem oświatowym i prowadzenia polityki oświatowej, czyli budowanie bazy danych na temat systemu oświatowego umożliwiającego prowadzenie badań porównawczych i analiz, a przez to podejmowanie decyzji i tworzenie strategii rozwojowych. Możliwość popularyzowania dobrych praktyk.

Proces **zewnętrznej ewaluacji** ma służyć określeniu, w jakim stopniu dana szkoła spełnia wymagania stawiane przez państwo, opisywać stan faktyczny, w jakim się dana szkoła znajduje. Ewaluacja może być przeprowadzona we wszystkich obszarach (ewaluacja całościowa) lub w zakresie wybranych problemów (ewaluacja problemowa).

Ustalono pięć poziomów (od E do A) spełniania przez szkołę lub placówkę poszczególnych wymagań. W czterech obszarach działalności szkoły zostało opisanych 17 wymagań, ale tylko dla dwóch poziomów D i B wymagania te zostały scharakteryzowane. Poziom D oznacza podstawowy stopień wypełniania wymagań przez szkołę lub placówkę. Po uważnym zapoznaniu się z charakterystykami odnoszącymi się do tego poziomu (załącznik do rozporządzenia), wniosek nasuwa się jeden – każda szkoła jest w stanie pracować na tym poziomie niezależnie od warunków i środowiska, w jakim funkcjonuje. Poziom B oznacza wysoki stopień spełniania wymagań, poziom A – bardzo wysoki, C - średni, zaś E – niski. Niespełnienie przez szkołę wymagań na poziomie D oznacza ustalenie poziomu E, natomiast spełnienie wymagań na poziomie wyższym niż D, a niższym niż B oznacza ustalenie poziomu C. Spełnianie przez szkołę wymagań na wyższym poziomie niż opisany w B oznacza dla niej ustalenie poziomu A. W przypadku ustalenia poziomu E w odniesieniu choćby do jednego z wymagań w obszarze efekty dyrektor szkoły zobowiązany jest do opracowania programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia i wychowania. Jeśli zaś poziom E zostanie ustalony dla jednego z wymagań w pozostałych obszarach, wtedy szkoła wdraża działania mające na celu

poprawę stanu spełniania danego wymagania.

Ewaluacja zewnętrzna jest prowadzona przez zespół (co najmniej dwóch) przeszkolonych wizytatorów, którzy korzystają z jawnych, jednolitych narzędzi przygotowanych przez ekspertów (transparentność). O ewaluacji szkoła zostanie powiadomiona na 30 dni przed jej przeprowadzeniem. Badanie nie może trwać dłużej niż pięć dni i kończy się raportem, przedstawianym radzie pedagogicznej w ciągu 7 dni od jego zakończenia.

Proces ewaluacji przebiega w **trzech etapach**:

- 1. przygotowawczym**, polegającym na poznawaniu specyfiki szkoły, analizie dokumentacji i planowaniu dalszych działań – na tym etapie dyrektor przesyła zespołowi wizytatorów niezbędną dokumentację, czyli materiały konieczne do poznania koncepcji pracy szkoły oraz wnioski z ewaluacji wewnętrznej. O tym, jakie to mają być dokumenty decyduje dyrektor. Wizytatorzy ds. ewaluacji po analizie otrzymanych materiałów przygotowują plan działań ewaluacyjnych;
- 2. badaniu w szkole**, polegającym na zbieraniu danych poprzez przeprowadzenie badań ankietowych, wywiadów i obserwacji. Badania w szkole obejmują:

- przeprowadzenie wywiadu z dyrektorem oraz badanie dokumentacji;
- ankiety ze wszystkimi nauczycielami;
- przeprowadzenie ankiety wśród uczniów rok młodszych od najstarszych dotyczącej ich opinii o szkole/placówce (*Moja szkoła*);
- przeprowadzenie ankiety wśród uczniów najstarszych dotyczącej dnia w szkole/placówce (*Mój dzień*);
- przeprowadzenie obserwacji lekcji;
- przeprowadzenie obserwacji szkoły i boiska podczas przerw, przed i po zajęciach oraz najbliższego otoczenia;
- w razie możliwości przeprowadzenie obserwacji zajęć pozalekcyjnych;
- przeprowadzenie wywiadu grupowego z wylosowanymi nauczycielami;
- przeprowadzenie wywiadu grupowego z pracownikami niepedagogicznymi;
- przeprowadzenie wywiadu grupowego z przedstawicielami rodziców, z lokalnymi partnerami szkoły oraz władzami samorządowymi
- przeprowadzenie wywiadu grupowego z przedstawicielami uczniów.

3. podsumowującym, polegającym na opracowaniu zebranych danych, analizie i interpretacji wyników, przygotowaniu raportu i wniosków w formie za-

chęcającej do jakościowego rozwoju oraz ich konsultacji z dyrektorem i radą pedagogiczną.

Ankiety dla nauczycieli i uczniów wypełniane są online w szkolnych pracowniach komputerowych.

Dzięki opracowaniu jednolitych narzędzi do zbadania poziomu realizacji wszystkich wymagań w różnych typach szkół (standaryzacja narzędzi) będzie można m.in. porównywać wyniki.

Oczywiście, porównywanie wyników jest możliwe i sensowne wtedy, kiedy odnosi się do szkół czy placówek, które funkcjonują w podobnych warunkach i środowisku. Podstawową zasadą przeprowadzania wymienionych w etapie drugim badań jest zasada triangulacji. W ewaluacji zastosowano trzy jej rodzaje: triangulację badacza, czyli zaangażowanie w proces kilku badaczy/ewaluatorów, triangulację danych, czyli wykorzystanie i porównanie informacji na ten sam temat pochodzących z różnych źródeł (dyrektor, nauczyciele, pracownicy niepedagogiczni, uczniowie, rodzice, partnerzy środowiskowi) i triangulację metodologiczną, polegającą na wykorzystaniu kilku metod dla badania tego samego problemu (ankieta, wywiad, obserwacja, analiza dokumentów). Zastosowanie triangulacji pozwala na maksymalne zobiektywizowanie wyników i wniosków. Niewątpliwym atutem procesu ewaluacji jest jego demokratyzacja,

bowiem prawo do udziału w nim mają wszystkie podmioty związane ze szkołą.

Kilka słów o raporcie

Raport będzie informacją zwrotną dla szkoły zawierającą wyniki badania, uwzględniające wnioski z ewaluacji wewnętrznej oraz kontekst placówki. Otrzyma go kurator i władze samorządowe. W podsumowaniu znajdą się komentarze do każdego wymagania oraz określenie poziomu jego spełnienia. Ponadto raport będzie zawierał spis mocnych stron pracy szkoły i obszarów, na które należy zwrócić szczególną uwagę. Będzie stanowił podstawę analizy pracy placówki i projektowania dalszych działań i planów. Zadaniem zespołu ewaluatorów nie jest ani krytyka, ani szukanie przyczyn takiego a nie innego stanu, ani również podawanie gotowych rozwiązań ewentualnych problemów, a jedynie wskazanie szans rozwojowych danej szkoły. Rolą zaś dyrektora i rady pedagogicznej będzie refleksja nad tym, co z tych badań i wniosków wynika, jakie aspekty pracy szkoły należy wzmocnić, w jakim kierunku się rozwijać i jakie zaplanować działania, aby poprawić bądź podnieść jakość pracy. Szkoła ma być placówką autonomiczną, samorozwijającą się i samodoskonalącą. Dyrektorowi i nauczycielom daje się dużą autonomię w podejmowaniu decyzji, ale jednocześnie na nich spoczywa odpowiedzialność za rozwój szkoły.

Obalanie mitów, czyli „nie taki diabeł straszny jak go malują”

Wejście w życie nowego rozporządzenia o nadzorze pedagogicznym budziło wiele kontrowersji i obaw wśród dyrektorów oraz nauczycieli, co właściwie nie dziwi, gdyż często obawiamy się tego, co nowe albo tego, czego dobrze nie znamy. Celem niniejszego artykułu jest przybliżenie istoty ewaluacji i rozwianie niektórych lęków z nią związanych. Na koniec chciałabym „obalić kilka mitów”, które już „krążą” wokół ewaluacji.

Mit pierwszy – ewaluacja przyczyni się do budowania rankingu szkół.

W zasadzie nie ma takiej możliwości, gdyż żadna szkoła nie otrzyma jednej i zarazem jednoznacznej oceny typu „dobra” - „zła”. W procesie ewaluacji działania szkoły podlegają wartościowaniu, a nie jako takiej ocenie. Pamiętajmy, że wymagań jest 17 i poziom spełnienia każdego z nich zostanie określony odpowiednią literą – od E do A. W sumie więc wynikiem ewaluacji całościowej będzie 17 literowych informacji (w problemowej odpowiednio mniej) - może być na przykład sześć wymagań, których poziom spełnienia określono na D, pięć na B, trzy wymagania na C i trzy wymagania na A - które utworzą tak zwaną mapę działalności szkoły. W jednych obszarach szkoła może być bardzo dobra,

a inne obszary będą wymagały dalszego rozwoju, dalszych działań. Taki sposób wartościowania pracy szkoły daje szansę pokazania swoich mocnych stron także szkołom, których uczniowie z różnych względów nie osiągają wysokich wyników na egzaminach zewnętrznych.

Mit drugi – na potrzeby ewaluacji szkoła będzie musiała tworzyć dodatkową dokumentację, a więc znowu „papieromania”.

Dyrektor i nauczyciele nie muszą i nie powinni tworzyć żadnej dodatkowej dokumentacji w związku z ewaluacją zewnętrzną. Nie ma takiej potrzeby. Dyrektor udostępnia te dokumenty, które szkoła posiada. Ewaluatorzy analizują je w celu poszukiwania przydatnych informacji, a nie kontroli, czy szkoła posiada konkretne dokumenty.

Mit trzeci – jedno z wymagań brzmi „szkoła lub placówka ma koncepcję pracy” w związku z tym konieczne jest posiadanie dokumentu o takiej nazwie.

Szkoła nie musi koniecznie posiadać odrębnego dokumentu o takiej nazwie. Dyrektor może przedstawić inne dokumenty, z których będzie wynikała koncepcja pracy szkoły, np. pięcioletni program rozwoju czy roczny plan pracy szkoły, odpowiednie zapisy w statucie, programie wychowawczym, programie profilaktyki czy też koncepcję, którą przedstawił na konkursie na dyrektora szkoły, a która później zyskała akcep-

tację rady pedagogicznej.

Mit czwarty – ewaluacja będzie się wiązała z oceną pracy nauczycieli.

Ewaluacja nie jest w jakikolwiek sposób związana z oceną pracy poszczególnych nauczycieli, to zadanie leży w kompetencjach dyrektora szkoły.

Nowy model sprawowania nadzoru pedagogicznego zakłada ciągłą współpracę między wizytatorem a szkołą w przeprowadzaniu ewaluacji zewnętrznej, a także sprawny przekaz informacji, wykorzystanie potencjału placówki i równość wszystkich zaangażowanych stron. Głównym jego celem jest dobro uczniów poprzez jakościowy rozwój szkół i zwiększenie zaufania między partnerami działającymi w obszarze edukacji. Wprowadzeniu tych zmian towarzyszy przekonanie, że zwiększenie autonomii szkoły połączone ze zwiększeniem jej odpowiedzialności spowoduje korzystną zmianę w jakości jej pracy.

Tekst został opracowany na podstawie materiałów szkoleniowych.

Jolanta Jaworek jest wizytatorem Kuratorium Oświaty w Opolu i ukończyła szkolenie MEN dla ewaluatorów.

Kontrola jako forma nadzoru pedagogicznego

**Gabriela Kobaka,
Aldona Kania,
Monika Pawlicka**

Początek roku szkolnego 2009/10 przyniósł zmiany w zakresie organizacji pracy szkół i placówek oświatowych, a wejście w życie „Rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego” jest kontynuacją nowelizacji prawa oświatowego, z jaką mieliśmy do czynienia w roku 2009.

Celem rozwiązań wprowadzonych nowym rozporządzeniem jest wzmocnienie systemu nadzoru pedagogicznego, ze szczególnym uwzględnieniem dokonywania analizy i oceny jakości działalności edukacyjnej szkół i placówek. Tak realizowany nadzór winien uwzględniać zasadę jawności wymagań oraz zasadę gromadzenia informacji o szkole lub placówce z różnych źródeł, z uwzględnieniem informacji pozyskiwanych w toku nadzoru sprawowanego przez dyrektora szkoły lub placówki.

Jedną z form z nadzoru pedagogicznego prowadzonych przez kuratora oświaty w zakresie działań planowych i doraźnych jest kontrola. Kontrola, zgodnie z terminologią zamieszczoną w rozporządzeniu o nowym nadzorze pedagogicznym, to „działania organu sprawującego nadzór pedagogiczny prowadzone w szkole lub w placówce w celu oceny stanu przestrzegania przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek”.

Jeżeli znamy cel kontroli, to interesuje nas również jej tematyka. Tematyka kontroli wynikająca z planu nadzoru pedagogicznego kuratora oświaty jest zgodna z ustalonymi przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania kierunkami realizacji polityki

oświatowej państwa w zakresie nadzoru pedagogicznego oraz wytycznymi i poleceniami, o których mowa w art. 35 ust. 2 kpt. 1 i 2 ustawy o systemie oświaty. Minister, ustalając kierunki polityki oświatowej państwa wskazuje: tematykę kontroli oraz narzędzia kontroli. Czynności kontrolne nie mogą zakłócać pracy szkoły lub placówki, a czas trwania powinien być ograniczony do dwóch dni roboczych. Dyrektor oraz organ prowadzący szkołę lub placówkę zostaje powiadomiony o planowanej kontroli i jej tematyce w terminie siedmiu dni przed planowanym rozpoczęciem.

Kontrolę przeprowadza wizytator lub zespół wizytatorów wyznaczonych przez Kuratora Oświaty na podstawie imiennego upoważnienia. Należy podkreślić, że jest ona determinowana ściśle prawem i w związku z tym nie może w żaden sposób wykraczać poza określoną procedurę zawartą w rozporządzeniu. Kontrola jest rozpatrzeniem określonego stanu w szkole lub placówce, oceną tego stanu, postawieniem diagnozy, wskazaniem przyczyn nieprawidłowości oraz postawieniem wniosków. Określając kontrolę w ten sposób, należy pamiętać o tym, że nie ma ona władczych intencji, bo sama w sobie nie może wystawiać zaleceń osobie odpowiedzialnej za nieprawidłowości, a jedynie instytucji kontrolowanej. Kontrolujący swoje zadanie zawsze powinien kierować się zasadą praworządności opartą o działania determinowane legalnością, celowością, rzetelnością i gospodarnością. Informacje zebrane z przeprowadzonych kontroli pozwolą na powstanie spójnych, uogólnionych wniosków na poziomie kuratoriów i ministerstwa. W przypadku zaistnienia potrzeby przeprowadzenia kontroli w innych zakresach kurator będzie mógł prowadzić kontrole doraźne.

Kontrola planowa jest prowadzona z wykorzystaniem arkuszy kontroli zatwierdzonych przez właściwego ministra do spraw oświaty i wychowania. Wszystkie arkusze, zgodnie z zasadą jawności sprawowania nadzoru zmierzającego do poprawy jakości pracy szkół i placówek są zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Arkusze kontroli zawierają właściwą dla kontrolowanego obszaru podstawę prawną, a następnie pytania, których celem jest uzyskanie informacji na temat realizacji zadań związanych z tematem kontroli.

Dyrektor szkoły lub placówki zgodnie z rozporządzeniem zobowiązany jest do opracowania na każdy rok szkolny planu nadzoru pedagogicznego, który m. in. powinien zawierać tematykę i terminy przeprowadzania kontroli przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły, placówki. W zakresie kontroli dyrektor powinien w pierwszej kolejności rozpoznać i ocenić stan oraz warunki działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły. Wyniki tego rozpoznania powinny być wykorzystane do dalszej pracy. Każda kontrola rozpoczyna się od ustalenia norm i tematyki. Potem następuje pomiar, czyli ustalenie stanu faktycznego. Kolejnym etapem jest planowanie, czyli korekta celów i obowiązujących do tej pory norm, wreszcie przekazanie wniosków pokontrolnych, co może prowadzić do zmiany sposobu sprawowania nadzoru pedagogicznego w placówce.

Gabriela Kobaka – starszy wizytator KO w Opolu,
Aldona Kania – wizytator KO w Opolu,
Monika Pawlicka – wizytator KO w Opolu.

Zmiany w przepisach prawa oświatowego opublikowane w roku szkolnym 2009/2010 (od 19 sierpnia 2009r.) – stan na 15 stycznia 2010r.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 lipca 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2009r. Nr 126, poz. 1041). Data wejścia w życie: 25 sierpnia 2009r.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2009r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu „Owoce w szkole” w roku szkolnym 2009/2010 (Dz. U. z 2009r. Nr 129, poz. 1059). Data wejścia w życie: 21 sierpnia 2009r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. z 2009r. Nr 131, poz. 1078). Data wejścia w życie: 19 sierpnia 2009r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2009r. Nr 131, poz. 1079). Data wejścia w życie: 1 września 2009r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców (Dz. U. z 2009r. Nr 132, poz. 1087). Data wejścia w życie: 1 września 2009r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 sierpnia 2009r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji dwóch godzin obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz. U. z 2009r. Nr 136, poz. 1116). Data wejścia w życie: 1 września 2009r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2009r. Nr 139, poz. 1130). Data wejścia w życie: 1 września 2009r.
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z 2009r. Nr 136, poz. 1117). Data wejścia w życie: 1 września 2009r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2009r. w sprawie sposobu realizacji edukacji dla bezpieczeństwa (Dz. U. z 2009r. Nr 139, poz. 1131). Data wejścia w życie: 1 września 2009 r.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2009r. w sprawie przygotowania nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy (Dz. U. z 2009r. Nr 139, poz. 1132). Data wejścia w życie: 1 września 2009 r.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. z 2009r. Nr 139, poz. 1133). Data wejścia w życie: 31 sierpnia 2009r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 sierpnia 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2009r. Nr 141, poz. 1150). Data wejścia w życie: 1 września 2009r.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 sierpnia 2009r. w sprawie dodatków, wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy dla nauczycieli za-

- trudnionych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych oraz szkołach przy zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2009r. Nr 141, poz. 1153). **Data wejścia w życie: 31 sierpnia 2009 r. z mocą od dnia 1 kwietnia 2009r.**
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 września 2009r. w sprawie warunków i sposobów wspomagania nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej i innych przedmiotów nauczanych w języku polskim wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą oraz dzieci pracowników migrujących (Dz. U. z 2009r. Nr 164, poz. 1306). **Data wejścia w życie: 20 października 2009r.**
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 września 2009r. w sprawie zakresu i warunków przyznania świadczeń przysługujących nauczycielom polskim skierowanych lub delegowanych do pracy za granicą (Dz. U. z 2009r. Nr 164, poz. 1307). **Data wejścia w życie: 20 października 2009r.**
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2009r. Nr 168, poz. 1324). **Data wejścia w życie: 9 listopada 2009r.**
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kuratoriów oświaty oraz zasad tworzenia ich delegatur (Dz. U. z 2009r. Nr 168, poz. 1325). **Data wejścia w życie: 9 listopada 2009r.**
 - Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 września 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu prowadzenia nauczania w zakładach karnych (Dz. U. z 2009r. Nr 169, poz. 133-1). **Data wejścia w życie: 27 października 2009r.**
 - Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 września 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z 2009r. Nr 174, poz. 135-2). **Data wejścia w życie: 19 października 2009r.**
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 października 2009r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowiska kierownicze w poszczególnych typach publicznych szkół i rodzajach publicznych placówek (Dz. U. z 2009r. Nr 184, poz. 1436). **Data wejścia w życie: 11 listopada 2009r.**
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2009r. Nr 200, poz. 1537). **Data wejścia w życie: 5 grudnia 2009r.**
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 grudnia 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 2009r. Nr 218, poz. 1696). **Data wejścia w życie: 1 marca 2010 r.**
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagrodzenia za pracę w dniu wolnym od pracy (Dz. U. z 2009r. Nr 222, poz. 1755). **Data wejścia w życie: 1 stycznia 2010r.**
 - Ustawa z dnia 5 listopada 2009r. o zmianie ustawy o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2009r. Nr 226, poz. 1809). **Data wejścia w życie: 31 stycznia 2010r.**
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 grudnia 2009r. w sprawie przypadków, w których do publicznych lub niepublicznych szkół dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 albo 15 lat (Dz. U. z 2010r. Nr 2, poz. 3). **Data wejścia w życie: 23 stycznia 2010r.**
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 grudnia 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. z 2010r. Nr 2, poz. 4). **Data wejścia w życie: 23 stycznia 2010r.**
 - Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.) **Data wejścia w życie ostatniej zmiany: 01.01.2010r.**
 - Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) **Data wejścia w życie ostatniej zmiany: 06.01.2010r.**

Opracowała:
Magdalena Szalagan –
 inspektor Kuratorium Oświaty
 w Opolu.

Program na wagę zdrowia

Liliana Bisowska

Program Przeciwdziałania Wadom Postawy Ciała u Dzieci i Młodzieży w Województwie Opolskim powstał z inicjatywy Wojewody Opolskiego Ryszarda Wilczyńskiego i jest odpowiedzialnością na niezwykle palący problem nieprawidłowości w rozwoju narządu ruchu i statyki ciała u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Warto podkreślić, iż jest to inicjatywa pionierska w skali kraju z niezwykle szerokim spektrum zakładanych działań oraz mnogością zaangażowanych instytucji. Aktualnie w ramach porozumienia o partnerstwie w Programie działa Opolski Urząd Wojewódzki, Opolskie Centrum Zdrowia Publicznego, Kuratorium Oświaty w Opolu, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Politechnika Opolska - Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, Opolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia i Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opolu.

Cele i zadania przynależne poszczególnym realizatorom Programu opracowano z uwzględnieniem aktualnych regulacji prawnych warunkujących funkcjonowanie opieki zdrowotnej, oświaty i samorządu gminnego. U podstaw programu znalazły się ponadto założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015 oraz Strategia rozwoju województwa opolskiego na lata 2000-2015.

Wady postawy ciała to złożony problem zdrowotny i społeczny, który zgodnie z wynika-

mi badań przesiewowych przeprowadzonych w roku 2008 przez Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej i Opolski Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży w Suchym Borze dotyczy ok. 49% dzieci w wieku przedszkolnym, 62% uczniów szkół podstawowych i 60% uczniów gimnazjów naszego województwa. U dzieci tych zdiagnozowano zaburzenia osi kręgosłupa lub wady kończyn dolnych, które wymagają doboru odpowiednich - korekcyjnych, a przede wszystkim stałego monitoringu.

W celu usystematyzowania i ujednoczenia podejmowanych działań opracowano „Procedurę postępowania w zakresie przeciwdziałania wadom postawy ciała u dzieci i młodzieży w województwie opolskim”, w której uwzględniono rolę środowiska rodziny, szkoły i ochrony zdrowia. Jej wdrożenie gwarantuje nie tylko objęcie stałą pomocą uczniów ze stwierdzonymi zaburzeniami, ale przede wszystkim podniesienie świadomości i uwrażliwienie uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników ochrony zdrowia na problem powszechnie występujących wad postawy ciała, a w konsekwencji na podniesienie poziomu zdrowotności społeczeństwa naszego regionu.

Ocena postawy ciała wchodzi w zakres badań przesiewowych prowadzonych w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej. Obowiązujący w Polsce program testów przesiewowych oraz profilaktycznych badań lekarskich stanowi kluczowy element profilaktyki drugorzędowej w odniesieniu do populacji w wieku rozwojowym. Każdy uczeń z dodatnim wynikiem testu przesiewowego powinien być skierowany na badania dia-

gnostyczne. Pielęgniarka lub higienistka szkolna kieruje ucznia do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, który sprawuje opiekę nad danym dzieckiem, podając w odpowiedniej dokumentacji rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości. W razie potwierdzenia zaburzenia w stopniu wymagającym leczenia specjalistycznego, lekarz kieruje ucznia do specjalisty – w przypadku wady postawy ciała – do lekarza ortopedy (poradni wad postawy ciała) lub udziela porady i ustala zasady dalszego postępowania.

Analizując stan faktyczny sprawowanej opieki nad uczniami w tym względzie zauważono szereg problemów w obowiązującym systemie, które negatywnie rzutowały na efektywność podejmowanych działań. Wśród nich wyodrębniono brak stałego monitorowania ucznia ze stwierdzonym zaburzeniem w postawie ciała pod kątem podejmowania działań interwencyjnych i ich efektywności, brak archiwizacji wyników badań przesiewowych dających możliwość monitorowania zmian postawy w okresie kilku lat, zaburzenia w przekazywaniu informacji między pielęgniarką a lekarzem, niewystarczającą płynność współpracy między szkołą a pielęgniarką medycyny szkolnej, niską świadomość rodziców w zakresie powszechności występowania wad postawy ciała u dzieci i młodzieży oraz małe zaangażowanie w podejmowanie działań sprzyjających prawidłowej postawie ciała dziecka.

Tworząc Program uwzględniono takie jego cele, założenia i zadania, by sprzyjały one niwelowaniu ww. problemów. Największy nacisk położony został na promowanie szeroko pojętej edukacji zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem

warunków właściwego kształtowania i utrzymywania prawidłowej postawy ciała oraz nawyków prawidłowego odżywiania, zwiększanie aktywności ruchowej uczniów, upowszechnienie uczestnictwa wszystkich uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, u których wykryto zaburzenia w postawie ciała w ćwiczeniach korekcyjno—kompensacyjnych, zwiększenie dostępności leczenia oraz rehabilitacji dla dzieci i młodzieży wymagających specjalistycznej opieki medycznej.

Kluczowymi elementami Programu stały się dlatego:

- budowanie przez szkoły i placówki strategii przeciwdziałania wadom postawy ciała jako elementu szkolnego programu profilaktyki i promocji zdrowia,
- funkcjonowanie grup interwencyjnych,
- prowadzenie zajęć wychowania fizycznego z indywidualizacją oddziaływań zgodnie z kwalifikacją lekarską,
- utworzenie i wyposażenie w odpowiedni sprzęt rehabilitacyjny międzyszkolnych centrów korekcji wad postawy ciała,
- podjęcie działań zmierzających do obniżenia wagi tornistrów szkolnych.

Do realizacji Programu zaproszone zostały wszystkie jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego, których zadaniem jest wspieranie inicjatyw szkoły skierowanych do uczniów, rodziców i środowiska lokalnego, udział w kosztach związanych z realizacją Programu, tworzenie warunków do zwiększenia aktywności fizycznej dzieci i młodzieży oraz dorosłych poprzez tworzenie i udostępnienie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, włączenie programu profilaktyki wad postawy ciała do działań z zakresu promocji zdrowia realizowanych jako zadanie własne jst, inicjowa-

nie tworzenia międzyszkolnych ośrodków korekcji wad postawy ciała, które działać mają w obszarze diagnostyki, usprawniania oraz profilaktyki. Aktualnie w programie działa 35 jednostek samorządu terytorialnego. Jak dotąd przeprowadzono dwukrotnie rekrutacje szkół i placówek do Programu: po raz pierwszy w grudniu 2008r. oraz ponownie we wrześniu 2009r. Ogółem do Programu przystąpiło 207 przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych województwa opolskiego. Celem usprawnienia wdrażania Programu powołano samorządowych i szkolnych koordynatorów, którzy systematycznie uczestniczą w organizowanych konferencjach i szkoleniach.

Program posiada obudowę, która ułatwia jego realizację oraz sprawia, że działania podejmowane w poszczególnych szkołach i placówkach są jednolite. Opracowano szczegółowy harmonogram, który zakłada zadania skierowane zarówno do samych uczniów, jak i szeroko pojętego środowiska szkolnego, z uwzględnieniem roli pielęgniarki, lekarza, rodziców i nauczycieli. Określono tzw. szkolne dni związane z realizacją Programu, których głównym zadaniem jest ustawiczne podejmowanie tematyki stanowiącej cele Programu na przestrzeni całego roku szkolnego. Wśród nich znalazły się m.in. dzień ćwiczeń śródlekcyjnych inaugurujący powszechne prowadzenie ćwiczeń na wszystkich zajęciach szkolnych, dzień lekkiego tornistra, dzień przeciw otyłości, dzień wiedzy o zdrowiu czy dzień aktywności rodzinnej. Sugerowane formy realizacji nakreślonych zadań to wykorzystanie licznych materiałów udostępnionych szkołom np. w formie prezentacji multimedialnych, scenariuszy zajęć wychowania fizycznego, lekcji wychowawczych, zebrań z rodzicami, organizowanie konkursów tematycznych,

debat, pogadanek z udziałem specjalistów, wyjść, wycieczek, zawodów sportowych, festynów, imprez rekreacyjnych, zajęć tanecznych i ruchowych, w tym także z udziałem rodziców i społeczności lokalnej.

Program Przeciwdziałania Wadom Postawy Ciała u Dzieci i Młodzieży w Województwie Opolskim, ze względu na specyfikę, realizowany jest w cyklu roku szkolnego, a harmonogram zakłada jego ewaluację po każdym semestrze.

W Programie funkcjonuje dodatkowa dokumentacja medyczna, której prowadzenie pozwala na określenie indywidualnych potrzeb zdrowotnych uczniów, ale przede wszystkim umożliwia monitorowanie stwierdzonych zaburzeń w postawie ciała w poszczególnych latach szkolnych i skuteczności stosowanych zabiegów korekcyjnych.

Szczególne miejsce wśród działań realizowanych w ramach Programu zajmuje akcja „Tornister na wagę zdrowia” zainaugurowana w listopadzie 2009r. W jej ramach wszystkie szkoły podstawowe województwa opolskiego otrzymują wagę sprężynową oraz – w formie elektronicznej – arkusz służący gromadzeniu i przetwarzaniu danych dotyczących wagi tornistrów szkolnych uczniów oraz działań szkoły na rzecz jej skutecznego obniżania. Akcja zakłada założenie „kącika” poświęconego popularyzacji idei Programu, zainstalowanie wagi w miejscu łatwo dostępnym dla uczniów i ich rodziców oraz prowadzenie przynajmniej comiesięcznych pomiarów ciężaru tornistrów uczniowskich, jak również gromadzenie i przetwarzanie zebranych danych. Celem akcji jest osiągnięcie takiego stanu, w którym ciężar uczniowskich tornistrów nie będzie przekraczał dopuszczalnych 10% wagi ciała dziecka. Akcji towarzyszą plakaty oraz materiały informacyjne.

Bardzo istotnym celem Programu jest także utworzenie międzyszkolnych ośrodków korekcji wad postawy ciała. Szkolny system zajęć gimnastyki korekcyjnej jak i opieka poradni rehabilitacyjnych wydaje się niewystarczająca, dlatego istnieje potrzeba powołania w każdej gminie województwa opolskiego międzyszkolnego ośrodka korekcji tworzonego na terenie szkoły lub w bliskim sąsiedztwie szkoły, w sali gimnastycznej lub innym miejscu do tego celu zaadaptowanym. W ośrodku powinien być zatrudniony fizjoterapeuta posiadający odpowiednie przygotowanie w kierunku diagnostyki i korekcji wad postawy. Ośrodek byłby wyposażony w profesjonalny sprzęt wraz z projektem zajęć terapeutycznych pozwalających na realizację procesu usprawniania skorelowanym z Programem przeciwdziałania wadom postawy ciała. Przyjmuje się, że ośrodek objąłby opieką w gminie ok. 100 dzieci. Celem powołania ośrodka jest zapewnienie diagnostyki postawy ciała, zwiększenie dostępności do działań leczniczych dzieci wymagających specjalistycznej opieki fizjoterapeutycznej, upowszechnienie uczestnictwa dzieci w ćwiczeniach leczniczych, szerzenie edukacji zdrowotnej z uwzględnieniem kształtowania się prawidłowej postawy ciała.

Wśród działań podejmowanych w takim ośrodku znalazłaby się diagnostyka funkcjonalna i dokładna metryczna ocena nieprawidłowości w postawie ciała, monitorowanie stanu postawy ciała i osiągniętych efektów, w przypadku pogorszenia stanu postawy kierowanie na specjalistyczną konsultację lekarską, kwalifikacja dzieci do odpowiednich grup ćwiczeniowych, prowadzenie zajęć korekcyjnych dla dzieci z wykrytymi wadami postawy ciała (kręgosłupa, klatki piersiowej oraz kończyn dol-

nych i stóp), opracowywanie ćwiczeń do wykonywania w domu, instruktaż dla rodziców i nauczycieli w czasie lekcji otwartych, prowadzenie rozmów indywidualnych z rodzicami dzieci uczęszczających na zajęcia gimnastyki korekcyjnej.

Oprócz prowadzonych działań diagnostycznych, w ośrodku prowadzone byłoby usprawnianie obejmujące korygowanie istniejących wad, zapobieganie ich pogłębianiu się, wyrównywanie zaburzeń w rozwoju motorycznym uczniów, zwiększanie aktywności i sprawności motorycznej dzieci z nadwagą, kształtowanie nawyków prawidłowej postawy i prawidłowego obciążania stóp, zwiększenie świadomości i wiedzy rodziców, nauczycieli i uczniów o wadach postawy, ich przyczynach, skutkach i możliwościach leczenia.

W obszarze profilaktyki w ośrodku odbywałyby się spotkania z rodzicami informujące o stanie postawy ciała dziecka, pokazowe zajęcia ruchowe, szkolenia dla nauczycieli wychowania fizycznego, pielęgniarek i lekarzy, prelekcje na temat żywienia czy właściwego doboru tornistrów, prowadzenie monitoringu efektów realizowanych ćwiczeń.

Ośrodki stanowiłyby ważne ogniwo w procesie przeciwdziałania i korekcji wad postawy ciała u dzieci i młodzieży, dlatego ich tworzenie należy do celów priorytetowych Programu.

Szkoły, które najrzetelniej wywiążą się z przynależnych zadań związanych z realizacją Programu, w tym podejmą skuteczne działania na rzecz obniżenia wagi tornistrów szkolnych, zostaną nagrodzone oraz otrzymają certyfikat szkoły modelowo realizującej Program. Nagrodami będą zestawy szafek

dla uczniów oraz lustra korekcyjne lub komplety przyrządów korekcyjnych. Certyfikat natomiast przyczyni się do zwiększenia prestiżu szkoły, będzie źródłem satysfakcji dla członków społeczności szkolnej, umożliwi wymianę tzw. „dobrych praktyk” w zakresie profilaktyki i korekcji zaburzeń w postawie ciała u dzieci i młodzieży, pozwoli upowszechnić cele i idee, które stały się podstawą Programu oraz zbudować płaszczyznę współpracy pomiędzy szkołami naszego województwa w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia. Ponadto korzystnie wpłynie na motywację do dalszej pracy i będzie gwarantem wysokiej wartości merytorycznej działań podejmowanych przez szkołę.

O przyznanie certyfikatu mogą ubiegać się szkoły wszystkich typów, które w terminie do 15 maja złożą w Kuratorium Oświaty w Opolu wypełniony wniosek wraz z właściwą dokumentacją swoich działań (zgodnie z wytycznymi), rzetelnie i terminowo zrealizują zadania ujęte w harmonogramie i zlecone przez instytucje koordynujące Program, spełnią kryteria określone odrębnym dokumentem. Wśród wspomnianych kryteriów znajdują się:

- podjęcie uchwały rady pedagogicznej w związku z przystąpieniem do Programu i koniecznością opracowania strategii przeciwdziałania wadom postawy ciała, jako części szkolnego programu profilaktyki i promocji zdrowia będącego integralną częścią statutu szkoły;
- zorganizowanie tematycznego „kącika” Programu, w którym dostępne będą informacje o celach i zadaniach wynikających z Programu, aktualności, podstawowe informacje o wadach postawy, sposobach przeciwdziałania

- nia im, poradniach specjalistycznych, w których można szukać specjalistycznej pomocy;
- udział dyrektora szkoły i szkolnego koordynatora Programu w cyklicznych szkoleniach i konferencjach organizowanych przez partnerów Programu;
 - opracowanie i wdrożenie strategii przeciwdziałania wadom postawy ciała u dzieci i młodzieży jako elementu szkolnego programu profilaktyki i promocji zdrowia;
 - opracowanie raportu o potrzebach zdrowotnych uczniów danej szkoły;
 - powołanie grup interwencyjnych opisanych w Procedurze Programu oraz prowadzenie zajęć wychowania fizycznego z uwzględnieniem kwalifikacji lekarskiej;
 - objęcie uczniów ze zdiagnozowanymi zaburzeniami w zakresie postawy ciała działaniami korekcyjnymi;
 - włączenie w realizację zadań wynikających z Programu całej społeczności szkolnej, ze szczególnym uwzględnieniem rodziców;
 - realizacja tzw. „szkolnych dni” związanych z wdrażaniem Programu;
 - przystąpienie do konkursów ogłaszanych w ramach Programu;
 - organizowanie spotkań dla uczniów i rodziców z pielęgniarką, lekarzem POZ specjalistami w zakresie wad postawy ciała;
 - terminowość realizacji zadań zgodnie z harmonogramem i Procedurą;
 - podejmowanie skutecznych działań na rzecz obniżenia wagi tornistrów szkolnych, a w przypadku szkół podstawowych wykorzystanie wag sprężynowych i arkuszy do gromadzenia danych;
 - dokumentowanie realizacji Programu, w tym włączenie sprawozdania szkolnego koordynatora do protokołu rady pedagogicznej i zapoznanie z nim rady rodziców i samorządu uczniowskiego, opracowywanie dokumentacji w formie fotograficznej, arkusza danych wypełnionego zgodnie z instrukcją.

Certyfikat przyznaje szkole Komisja Certyfikacyjna działająca pod patronatem Wojewody Opolskiego i Opolskiego Kuratora Oświaty złożona z przedstawicieli sygnatariuszy Porozumienia sankcjonującego wprowadzenie i realizację Programu oraz instytucji działających na rzecz zdrowia i oświaty zdrowotnej. Certyfikat jest przyznawany szkole na okres 3 lat, po upływie którego szkoła będzie mogła ubiegać się o ponowne jego nadanie po spełnieniu odpowiednich warunków.

Docelowo Program zakłada wyraźne zmniejszenie w województwie opolskim liczby dzieci i młodzieży z zaburzeniami w postawie ciała oraz z nadwagą i otyłością, skuteczne ograniczenie czynników ryzyka, które mają wpływ na powstawanie zaburzeń w postawie ciała dzieci i młodzieży, na trwałe zmobilizowanie dzieci, młodzieży i ich rodziców do podejmowania różnych form aktywności ruchowej.

Liliana Bisowska -
starszy wizytator KO w Opolu,
Rzecznik Praw Dziecka i Ucznia.

Edukacja dla bezpieczeństwa w świetle nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego

Janusz Olechnowicz

Zgodnie z nową podstawową programową w bieżącym roku szkolnym do pierwszej klasy gimnazjum wchodzi nowy przedmiot – edukacja dla bezpieczeństwa.

Będzie on sukcesywnie wprowadzany w klasach wyższych gimnazjum oraz szkołach ponadgimnazjalnych. W szkołach ponadgimnazjalnych zastąpi on istniejący dotychczas przedmiot – przysposobienie obronne. Objęcie obowiązko-

wą edukacją dla bezpieczeństwa także młodzieży gimnazjalnej oraz zmiana dotychczasowego kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych ma służyć lepszemu przygotowaniu młodych ludzi na wypadek zagrożeń życia i zdrowia.

Nowy model kształcenia na rzecz bezpieczeństwa postulowany od wielu lat przez różne środowiska obejmuje szerszą grupę młodych ludzi, bowiem:

- pewne jego elementy mają być realizowane w przedszkolu
- staje się on obowiązkowym obszarem nauczania w ramach innych przedmiotów w szkole podstawowej,
- staje się on obowiązkowym przedmiotem nauczania w szkole gimnazjalnej,
- staje się on obowiązkowym przedmiotem nauczania w szkole ponadgimnazjalnej.

W związku z tym w nieodległej już perspektywie czasu (do 2014 roku) wraz z przysposobieniem obronnym do przeszłości odejdzie również tradycyjne pojmowanie bezpieczeństwa, często utożsamiane ze zdolnością do przeciwdziałania zagrożeniom zewnętrznym, kojarzonym zazwyczaj z działaniami wojennymi.

Dzisiaj, szczególnej wagi nabiera kształcenie umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami życia i zdrowia, które towarzyszyły człowiekowi od początku jego istnienia, a rozwój cywilizacyjny nie tylko ich nie zniwelował, ale wydłużył znacznie listę różnego rodzaju nowych zagrożeń.

Naprzeciw tym wyzwaniom i oczekiwaniom wychodzi zapoczątkowana reforma programowa systemu oświatowego. W trakcie prac nad reformowaniem systemu edukacji dostrzeżono, że jednym z podstawowych warunków istnienia i rozwoju każdego społeczeństwa jest zapewnie-

nie mu bezpieczeństwa, a najbardziej powszechnym i efektywnym sposobem przygotowania na wypadek wystąpienia różnorodnych zagrożeń jest kształcenie w tym zakresie dzieci i młodzieży w szkołach (a nawet przedszkolach). Szkoła powinna stać się miejscem bezpiecznym, powinna uczyć właściwego postępowania, radzenia sobie w sytuacjach różnych zagrożeń, w tym ekstremalnych, uwzględniając różny stopień samodzielności i zakres doświadczeń życiowych uczniów. Młody człowiek powinien wejść w życie dorosłe przygotowany nie tylko do wypełniania obowiązków zawodowych, ale i do zapewnienia bezpieczeństwa sobie i innym.

Koncepcja nowego przedmiotu wyraża się w kompleksowym ujęciu zagadnień bezpieczeństwa - z przeniesieniem punktu ciężkości działań edukacyjnych na problematykę zagrożeń pokojowych i sposobów zachowań w sytuacjach zdarzeń o charakterze kryzysowym, możliwych w każdym miejscu i czasie.

Dotychczasowy sposób realizacji treści programowych z powszechnej samoobrony okazał się raczej iluzoryczny, nieefektywny, ponieważ bardzo niepokojący jest brak powszechnej umiejętności udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w różnego typu wypadkach.

Przez wydobycie umiejętności na wyższy poziom, ale i przez sprzężenie ich z językiem wymagań, nowa podstawa programowa edukacji dla bezpieczeństwa ma szansę uruchomić mechanizm zmian, które powinny doprowadzić

do powszechnego kształcenia umiejętności.

O braku powszechności rozwijania umiejętności ratowniczych świadczy również to, że edukacja dla bezpieczeństwa (obronna) dotychczas realizowana w szkołach ponadgimnazjalnych nie jest wystarczająco powiązana z innymi formami oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych. Należy zauważyć, że dotychczas głównie nauczyciele PO upowszechniali idee, wartości, wiedzę i umiejętności z zakresu bezpieczeństwa i pierwszej pomocy, częściowo wychodząc w ten sposób naprzeciw oczekiwaniom nowej podstawy programowej. Dlatego przede wszystkim dobrze przygotowani merytorycznie i zaangażowani nauczyciele tej specjalności są w stanie nauczyć młodych ludzi brania odpowiedzialności za własny los.

Stąd dotychczasowy zakres przygotowania nauczycieli przysposobienia obronnego, w rozumieniu obowiązujących przepisów, jest odpowiedni do realizowania również zajęć z nowego przedmiotu. Jedynie trzeba uzupełnić swoje kwalifikacje w zakresie udzielania pierwszej pomocy*. W rzeczywistości praca nauczycieli PO i EdB wymaga kompetencji, które są wciąż niewystarczające, chociażby z uwagi na zmieniające się raz na pięć lat wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji. W związku z tym, zgodnie z odpowiednim rozporządzeniem Ministra Zdrowia** istnieje pilna potrzeba certyfikacji przygotowania nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy i okresowego ich potwierdzania.

Wszechstronne przygotowanie uczniów do sprostania różnym wyzwaniom współczesnego świata, w tym również niesienia pierwszej pomocy poszkodowanym, reagowania w sytuacjach kryzysowych, dbania o bezpieczeństwo własne, poszkodowanych i świadków zdarzenia, wymaga od nauczycieli właściwego i efektywnego zorganizowania procesu kształcenia. Uczniowie powinni mieć możliwość zamiennego wcielania się w różne role, w tym w rolę poszkodowanego i ratującego. Założenia organizacyjne, planowane metody kształcenia oraz sposób kontroli osiągnięć szkolnych uczniów powinny być dostosowane do celów kształcenia oraz wskazanych w programie osiągnięć uczniów.

Zaproponowany przez nauczycieli program powinien być dostosowany do potrzeb i możliwości uczniów, dla których jest przeznaczony.

Nowa podstawa wymaga od nauczycieli opracowania własnego programu nauczania z wykorzystaniem tego, co dobre i sprawdzone (w reformowanym systemie staje się to koniecznością).

Nowa podstawa jest sformułowana w języku wymagań, opisuje efekty kształcenia, czyli czego szkoła ma nauczyć. Cele kształcenia w nowej podstawie EdB ukierunkowują na nauczanie umiejętności. Dlatego istotnym jest, aby położyć nacisk na takie strategie postępowania dydaktycznego (modele kształcenia), dzięki którym uczniowie będą mieli szansę sprostać za-

łożonym celom. Nauczyciele dobierając metody kształcenia powinni przede wszystkim odpowiedzieć sobie na pytanie: jakie cele chcą osiągnąć? Następnie dobrać metody najbardziej odpowiednie do wieku i poziomu percepcyjnego uczniów. Wreszcie, własny program i odpowiednio dobrany podręcznik to doskonały instrument zarówno w pracy nauczycieli, jak i w rozmowie z uczniami i rodzicami. Uczniowie mają prawo wiedzieć, czego się będzie od nich wymagać, a rodzice, czego ich dzieci będą się uczyć. Tak rozumiane planowanie własnej pracy stanowi podstawę ewaluacji. Jednak w EdB ważne są nie tylko umiejętności, które się mierzy. Te najważniejsze czasami nie dają się zmierzyć. Zaliczyć do nich należy postawy tolerancji i aktywności obywatelskiej, umiejętności pracy zespołowej, czy wreszcie działania w ramach różnych projektów.

Wymienione umiejętności społeczne i postawy występują w różnych miejscach nowej podstawy programowej, sformułowane są jako zachęta do kształtowania, a nie wymagania. Przed każdym etapem kształcenia a nawet na początku każdego działu przeprowadzamy badania diagnostyczne. W trakcie, na bieżąco prowadzone są badania kształtujące. Pod koniec każdego działu powinniśmy przeprowadzić badanie, celem którego będzie określenie poziomu osiągnięć dydaktycznych uczniów w odniesieniu do założonych standardów. Ocena powinna uświadomić uczniom, jakie osiągnęli postępy w zakresie umiejętności

oraz wskazać kierunki i sposoby wprowadzania pożądanych zmian.

Współczesne ocenianie zakłada, że informacje o osiągnięciach dydaktycznych uczniów pozyskiwane są z wielu źródeł. Nauczyciele oceniając uczniów, powinni wykorzystywać różne sposoby i narzędzia pomiaru dydaktycznego, aby stworzyć alternatywne możliwości potwierdzenia ich osiągnięć.

Jedną z lepszych form sprawdzenia umiejętności i podsumowania zajęć danego etapu, powszechnie akceptowaną przez młodzież, szczególnie w zakresie opanowania umiejętności odpowiedniego reagowania w sytuacjach kryzysowych, udzielania pierwszej pomocy są: konkursy, zawody, **m i s t r z o s t w a** (n p . „Bezpieczeństwa w ruchu drogowym – BRD”, „Pierwszej Pomocy”, „Sportowo – Obronne”. Ponadto, ważną i ciekawą formą oddziaływania wychowawczego i utrwalania już nabytych umiejętności, mogą być szkolne koła: „wiewiórki”, PCK, LOK, strzeleckie, czy specjalistyczne obozy szkoleniowo-wypoczynkowe z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa.

W bieżącym roku szkolnym, podobnie jak w latach ubiegłych, praca powinna być przede wszystkim ukierunkowana na zapewnienie bezpieczeństwa uczniów i szkoły oraz wyeliminowanie zagrożeń w jej bezpośrednim otoczeniu. Większą uwagę należy zwracać na kształtowanie umiejętności

przygotowujących uczniów do odpowiednich reakcji w sytuacjach nietypowych, takich jak: wypadek drogowy, pożar, gwałtownych zmian warunków atmosferycznych, jak również związanych z zagrożeniem i profilaktyką np. „ptasiej grypy”, czy grypy A/H₁N₁.

Ze względu na potrzebę wdrożenia nowych rozwiązań legislacyjno-organizacyjnych w zakresie doskonalenia, w tym nabycia uprawnień do prowadzenia zajęć edukacyjnych z zakresu pierwszej pomocy, wskazane jest nawiązanie ścisłej współpracy z ośrodkami metodycz-

nymi, szczególnie z CODN, które w rozumieniu wykładni Ministra Zdrowia** powinny prowadzić tego typu szkolenia w ramach zadań statutowych.

* §10 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli... (Dziennik Ustaw Nr 50 z 2009 r. poz. 400) wchodzi w życie z dniem 1 września 2010 r.

** Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26.08.2009r. w sprawie przygotowania nauczycieli do prowadzenia

zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy. (Dziennik Ustaw Nr 139 z 2009 r. poz. 1132).

Materiał został przygotowany w oparciu o informacje: dr Józefa Kwidzińskiego i prof. Kuby Jaroszyńskiego.

Janusz Olechnowicz -
starszy wizytator ds. obronnych
Kuratorium Oświaty w Opolu.

Język mniejszości narodowej niemieckiej w przedszkolach

Andrzej Popiołek

W roku szkolnym 2009/-/2010 funkcjonuje na Opolszczyźnie 147 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, w których prowadzona jest nauka języka niemieckiego jako ojczystego. Korzysta z niej 4773 dzieci. Podstawą prawną do organizowania tego nauczania jest rozporządzenie MEN z 14 listopada 2007 r. „w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym”.

Ta regulacja prawna, w porównaniu z wcześniejszymi, dokładniej opisuje organizację nauczania języka mniejszości w przedszkolu. Ogólne założenia są jednakowe dla wszystkich

placówek oświatowych i dlatego przedstawię tylko zasadnicze różnice pomiędzy przedszkolami a szkołami, tak aby zwrócić na nie uwagę dyrektorów przedszkoli.

Zasadniczą różnicą jest brak w wychowaniu przedszkolnym wyodrębnionych zajęć z języka mniejszości, a odbywa się to poprzez realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego w trzech formach: 4 godziny tygodniowo, dwujęzycznie (ok. 50% w jednym i 50% w drugim języku) i w języku mniejszości.

Przy takiej organizacji tego nauczania nie zmienia się liczba godzin realizacji podstawy programowej, co oznacza dla przedszkoli pięciogodzinnych, że pozostają dalej przy tym czasie pracy. Jest to ważne rozstrzygnięcie prawne, które pozwala uniknąć daleko idących zmian organizacyjnych w przypadku wydłużenia czasu pracy

placówek, (gdyby do minimum 5 godzin dziennie dodane zostały dodatkowe godziny zajęć z języka ojczystego mniejszości).

Powyższa sytuacja ma jednak wpływ na wymagane kwalifikacje od nauczycieli. W przypadku braku nauczania języka mniejszości w formie odrębnych zajęć, magister germanistyki z przygotowaniem pedagogicznym, czy też absolwent nauczycielskiego kolegium języków obcych oraz posiadacz międzynarodowego certyfikatu zgodnego z załącznikiem do rozporządzenia o kwalifikacjach nauczycieli prowadząc zajęcia w języku niemieckim mniejszości narodowej w przedszkolu są nauczycielami niewykwalifikowanymi i ich zatrudnienie wymaga zgody Kuratora Oświaty. Wynika to z faktu, że nauczyciel realizujący podstawę programową wychowania przedszkolnego, niezależnie od języka, w jakim to czyni musi posiadać

wykształcenie kierunkowe zgodne z realizowaną podstawą, czyli w tym wypadku wychowanie przedszkolne lub kwalifikacje do nauczania w klasach I–III szkoły podstawowej.

W ostatnich trzech latach szkolnych nastąpił dynamiczny wzrost nauczania języka niemieckiego jako ojczystego w przedszkolach na terenie woj. opolskiego. Odnotowano wzrost z 960 dzieci do 4773. Efektem tego znacznego przyrostu są duże kłopoty kadrowe w tym obszarze. Dyrektorzy przedszkoli wraz ze swoimi organami prowadzącymi nie są w stanie zapewnić we wszystkich placówkach w pełni wykwalifikowanej kadry nauczycieli do prowadzenia tego nauczania.

Problemu tego nie rozwiązuje również szczególnie uprawnienie mniejszości narodowych płynące ze wspomnianego rozporządzenia o kwalifikacjach nauczycieli, dające możliwość uznania znajomości języka **mniejszości narodo-**

wej nauczycielowi posiadającemu już wykształcenie kierunkowe (wychowanie przedszkolne lub do nauczania w klasach I – III szkoły podstawowej) przez przedstawiciela towarzystwa społeczno–kulturalnego mniejszości. Taka decyzja umożliwi temu nauczycielowi prowadzenie zajęć w języku mniejszości w danym przedszkolu. Należy jednak pamiętać, że w kolejnych latach w przedszkolach będzie następował dalszy wzrost nauczania w tej formie.

Przedstawiona sytuacja w nauczaniu języka mniejszości narodowej niemieckiej w przedszkolach naszego regionu powinna aktywizować organy prowadzące i dyrektorów tych placówek do **motywowania** i umożliwiania nauczycielom nabywania odpowiednich kwalifikacji oraz uczestniczenia w różnych formach doskonalenia i dokształcania. Ważne jest też to, aby inicjatywy nauczycieli dotyczące tworzenia dydaktycznych materiałów pomocniczych znajdowały odpowiednie wsparcie, ponieważ obszar ten jest bar-

dzo ubogi we wszelkiego rodzaju pomoce naukowe i dydaktyczne.

Zainteresowanych szerzej tą tematyką zapraszamy na strony internetowe Kuratorium Oświaty w Opolu.

Andrzej Popiołek

jest Pełnomocnikiem Opolskiego Kuratora Oświaty ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Kontaktów Zagranicznych.

Spółeczna Rada Konsultacyjno-Programowa przy Opolskim Kuratorze Oświaty

Adam Feusette

W niespełna rok po objęciu funkcji Opolskiego Kuratora Oświaty, pani Kurator Halina Bilik doceniając znaczenie gremiów społecznych, byłych i aktualnych pracowników nauki, oświaty oraz administracji samorządowej w kreowaniu opinii o funkcjonowaniu oświaty, zainicjowała powołanie Społecznej Rady Konsultacyjno-Programowej przy Opolskim Kuratorze Oświaty.

Pierwsze spotkanie grupy dwunastu osób w składzie zaproponowanym przez panią Kurator z kierownictwem Opolskiego Kuratorium odbyło się 19 maja 2009r. w Złotej Sali Urzędu Wojewódzkiego w Opolu. Gospodarzem spotkania był Wojewoda Opolski, Ryszard Wilczyński. W trakcie spotkania zebrani, po wymianie poglądów na temat zasad funkcjonowania Społecznej Rady i jej zadań, przyjęli projekt

Regulaminu Rady.

W skład Społecznej Rady Konsultacyjno-Programowej, na wniosek Opolskiego Kuratora Oświaty weszli: Marek Białokur, Kazimierz Burtny, Jan Cieślak, Renata Cygan, Grażyna Dębicka - Ozorkiewicz, Adam Feusette, Irena Koszyk, Jolanta Lamm, Maria Nowak, Danuta Rudnicka, Alicja Skubacz, Eugeniusz Szymaniec. Zebrani jednogłośnie powierzyli funkcję przewodniczącego

Społecznej Rady Adamowi Feusette.

Na kolejnym spotkaniu, 25-czerwca 2009r., członkowie Społecznej Rady przyjęli do realizacji Regulamin Społecznej Rady Konsultacyjno - Programowej.

Regulamin, obok postanowień ogólnych, określa cele i zadania Rady oraz sposoby ich realizacji.

Głównym celem Rady jest konsultowanie zagadnień oświatowych, wyrażanie opinii i składanie wniosków oraz opracowywanie programów oświatowych dotyczących spraw będących w gestii Opolskiego Kuratora Oświaty, zgodnie z Ustawą o systemie Oświaty i Ustawą Karta Nauczyciela, wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do tych Ustaw.

Do zadań Rady należą między innymi:

- opracowywanie założeń programów, które pomogą Kuratorowi w pełnieniu nadzoru pedagogicznego,
- podjęcie próby zintegrowania działań organu nadzoru i organów prowadzących, dla realizacji celów oświatowych,
- stworzenie przestrzeni i miejsc w systemie zarządzania oświatą na szczeblu wojewódzkim dla społeczności, poza oficjalnymi strukturami organów: nadzoru i prowadzących, która biorąc pod uwagę skład Rady, doświadczenie zawodowe jej członków, może mieć wpływ na kreowanie rozwiązań praktycznych w zarządzaniu oświatą,
- wyrażanie opinii w sprawach:
- efektów kształcenia,
- organizacji szkół i ich sieci,
- określenia funkcji efektów kształcenia jako pochodnej wykorzystania środków finansowych dla kształcenia

pozalekcyjnego i pozaszkolnego,

- zagadnień kształcenia zawodowego w kontekście rynku pracy i sieci szkół wyższych w południowej Polsce,
- wypracowanie opinii o efektach kształcenia jako funkcji:
- dobrego lub niezadowolającego poziomu w zarządzaniu szkołami i placówkami oświatowymi,
- składu osobowego uczniów ze względu na uwarunkowania społeczne, warunki rodzinne, materialne, szeroko pojęto uwarunkowania środowiskowe i inne,
- składu osobowego zespołów nauczycielskich ich wykształcenia, mobilności w doskonaleniu i organizacji pracy w zespole,
- motywacji rodziców i uczniów dla osiągania kolejnych szczebli wykształcenia przez młodzież,
- podjęcie próby znalezienia korelacji między działaniami pracowników Kuratorium w trakcie pełnionego nadzoru w szkołach i placówkach, a efektami pracy osiąganymi w tych szkołach i placówkach
- inne zadania o charakterze bieżącym.

Na spotkaniu Społecznej Rady w dniu 25 czerwca 2009 przyjęto do realizacji pierwsze tematy o charakterze studyjnym: „Współpraca Opolskiego Kuratora Oświaty z uczelniami wyższymi w województwie opolskim, „Wypracowanie propozycji do stanowiska Opolskiego Kuratora Oświaty w kwestii specyfiki regionu, w kontekście licznych wyjazdów młodych osób objętych obowiązkiem szkolnym za granicę, w tym także do pracy i ich przełożenie na wyniki egzaminów zewnętrznych”, „Diagnoza sytuacji wychowawczej w różnych typach szkół”.

W dniu 11 grudnia 2009r. na zaproszenie Wojewody Opolskiego oraz Opolskiego Kuratora Oświaty w posiedzeniu Społecznej Rady wzięli udział przedstawiciele uczelni wyższych regionu opolskiego, w trakcie którego zebrani wyrazili swoje opinie na temat form i metod współpracy Opolskiego Kuratora Oświaty z uczelniami wyższymi.

Kanwą do dyskusji były opracowane przez dr Marka Białokura założenia do tematu poświęconego współpracy Kuratora z uczelniami wyższymi.

W lutym 2010r. planowane jest pierwsze spotkanie robocze przedstawicieli uczelni wyższych, kierownictwa Kuratorium Oświaty i członków Społecznej Rady dla określenia szczegółowych form wspomnianej współpracy, kalendarza realizacji tych form oraz określenia oczekiwanych efektów współpracy.

Wojewoda, pani Kurator i członkowie Społecznej Rady wyrażają nadzieję, że Społeczna Rada dobrze wpisze się w krajobraz zespołów społecznych, których opinie pomogą w doskonaleniu organizacji pracy szkół i placówek oświatowych w województwie opolskim.

Prosimy o nadsyłanie ma adres Opolskiego Kuratora Oświaty uwag i propozycji do pracy Rady wszystkich tych, którym leży na sercu jakość oświaty w województwie opolskim.

Adam Feusette

jest

Przewodniczącym Społecznej Rady Konsultacyjno-Programowej przy Opolskim Kuratorze Oświaty.

Program „Radosna Szkoła” w woj. opolskim

Piotr Łaba

Uchwałą z dnia 7 lipca 2009 r. Rada Ministrów przyjęła program rządowy „Radosna szkoła”, którego intencją jest stworzenie w szkołach podstawowych warunków do aktywności ruchowej, porównywalnych ze standardami wychowania przedszkolnego. Program zakłada wsparcie finansowe dla organów prowadzących szkoły podstawowe i szkoły muzyczne pierwszego stopnia przeznaczone na:

- zakup (lub zwrot kosztów zakupu) pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkole. Ich zadaniem jest zapewnienie możliwości organizacji zabaw ruchowych, zgodnie z naturalnymi potrzebami rozwojowymi dzieci, związanymi z dużą aktywnością fizyczną
- utworzenie lub modernizację (ewentualnie zwrot kosztów utworzenia lub modernizacji) szkolnych placów zabawy (obejmującego, między innymi, zagospodarowanie terenu, bezpieczną nawierzchnię oraz instalację sprzętu rekreacyjnego). Szkolny plac zabaw ma umożliwić młodszym dzieciom podejmowanie aktywności fizycznej w sposób pozwalający rozładować napięcia emocjonalne i fizyczne, wynikające z możliwego ograniczenia spontanicznej aktywności w trakcie zajęć prowadzo-

nych w klasach.

Realizacja programu „Radosna szkoła” zaplanowana została na lata 2009 – 2014. Koszt całego programu wynosi 2 miliardy 438 milionów złotych, z czego 1 miliard 278 milionów złotych pochodzić będzie z budżetu państwa, a 1 miliard 160 milionów złotych stanowić będzie finansowy wkład własny organów prowadzących. W pierwszej kolejności wsparcie finansowe dla organów prowadzących szkoły będzie przeznaczony na zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkole. Natomiast wsparcie finansowe z przeznaczeniem na urządzenie szkolnych placów zabaw organy prowadzące będą mogły otrzymać pod warunkiem, że w następstwie podziału środków budżetu państwa, z przeznaczeniem na pomoce dydaktyczne, środki budżetu państwa zaplanowane na dany rok budżetowy nie zostaną wyczerpane.

Wsparcie finansowe dla organów prowadzących na urządzenie szkolnych placów zabaw wynosi 63 tys. 850 zł lub 115 tys. 450 zł (w zależności od liczby uczniów w klasach I-III), natomiast wsparcie na zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw przewiduje się do kwoty 6 tys. zł lub 12 tys. zł (w zależności od liczby uczniów w klasach I-III). W 2009 roku na realizację programu przeznaczono

w budżecie państwa kwotę 40 milionów zł.

W celu otrzymania wsparcia finansowego w ramach programu w 2009 roku, dyrektorzy szkół zobowiązani byli do złożenia wniosków o dotację na wyposażenie swoich szkół, bądź też na urządzenie szkolnych placów zabaw do organów prowadzących:

- w I edycji – do 20 lipca 2009 r.
- w II edycji – do 12 października 2009 r.

Aby uzyskać dofinansowanie na utworzenie lub modernizację szkolnego placu zabaw, organy prowadzące szkoły zobowiązane były do wykazania 50% własnego wkładu finansowego. Natomiast, by otrzymać wsparcie finansowe na zakup pomocy dydaktycznych lub zwrot kosztów zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w wysokości wnioskowanej kwoty, organy prowadzące szkoły powinny wykazać wkład własny rzeczowy lub finansowy.

W województwie opolskim w I edycji programu rządowego „Radosna szkoła” organy prowadzące złożyły 217 wniosków dyrektorów szkół o udzielenie wsparcia finansowego, z czego 215 spełniało wszystkie wymogi formalne wynikające z dokumentów programowych. Spośród nich:

- 182 wnioski dotyczyły zakupu pomocy dydak-

- tycznych do miejsc zabaw,
- 28 wniosków dotyczyło utworzenia szkolnego placu zabaw,
 - 4 wnioski przewidywały modernizację szkolnego placu zabaw,
 - 1 wniosek obejmował zwrot kosztów utworzenia szkolnego placu zabaw.

Wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych

do miejsc zabaw udzielono 52 organom prowadzącym (119 szkół) na łączną kwotę: 930 089,84 zł.

Do II edycji programu, organy prowadzące złożyły 226 wniosków dyrektorów szkół o udzielenie wsparcia finansowego na łączną kwotę 4 120 387,73 zł. Spośród obecnie złożonych wniosków 224 spełniały wszystkie wymogi formalne,

wynikające z dokumentów programowych. Poniżej zamieszczamy zestawienie zbiorcze wniosków II edycji programu rządowego „Radosna szkoła”.

Piotr Łaba

jest starszym wizytatorem Kuratorium Oświaty w Opolu.

Zestawienie zbiorcze programu rządowego „Radosna szkoła” – nabór na 2010 r.

Liczba szkół wnioskujących po raz pierwszy o przyznanie wsparcia finansowego na zakup pomocy do miejsc zabaw	117
Liczba szkół wnioskujących po raz drugi o przyznanie wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw	47
Liczba szkół wnioskujących po raz pierwszy o przyznanie wsparcia finansowego na utworzenie szkolnego placu zabaw	21
Liczba szkół wnioskujących po raz drugi o przyznanie wsparcia finansowego na utworzenie szkolnego placu zabaw	26
Liczba szkół wnioskujących po raz pierwszy o zwrot kosztów zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw	0
Liczba szkół wnioskujących po raz drugi o zwrot kosztów zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw	1
Liczba szkół wnioskujących po raz pierwszy o zwrot kosztów modernizacji szkolnego placu zabaw	6
Liczba szkół wnioskujących po raz drugi o zwrot kosztów modernizacji szkolnego placu zabaw	4
Liczba szkół wnioskujących po raz pierwszy o zwrot kosztów utworzenia szkolnego placu zabaw	1
Liczba szkół wnioskujących po raz drugi o zwrot kosztów utworzenia szkolnego placu zabaw	1
Razem:	224
Wnioski odrzucone z powodów formalnych:	2
Ogółem:	226

XXXV lat współpracy Opolszczyzny z landem Schleswig-Holstein

Andrzej Popiołek

W 2009 roku obchodziliśmy 35-lecie współpracy z Landową Centralą Kształcenia Politycznego Schleswig-Holstein w ramach organizacji seminariów poznawczych dla przedstawicieli oświaty i samorządów. Jest to najstarsza tego rodzaju regularna współpraca w Polsce. Tradycją tych kontaktów stał się dwuletni rytm wzajemnych odwiedzin, to znaczy, że jeżeli w jednym roku goście z Niemiec przyjeżdżają do Polski, to w następnym roku polscy uczestnicy jadą do Niemiec. W październiku 2009r. odwiedzili nas goście z Niemiec. Programy pobytu po obu stronach są tak budowane, aby uczestnicy w trakcie tygodniowych odwiedzin mieli możliwość dowiedzenia się jak funkcjonuje system oświaty i samorządności w Polsce, czy w Niemczech. O randze tych kontaktów świadczy fakt, że ich uczestnicy, poza wizytami w szkołach, rozmowami z nauczycielami czy burmistrzami i wójtami oraz radnymi, każdorazowo podejmowani są przez przedstawicieli władz landu czy województwa.

W trakcie pobytów uwzględnia się też elementy kulturowo-poznawcze. Od po-

czątku lat dziewięćdziesiątych pojawiły się nowe elementy w tej współpracy, a są nimi mniejszości narodowe ze szczególnym uwzględnieniem obszaru ich edukacji.

Współtwórcą i moderatorem wspomnianych wymian był po stronie niemieckiej w latach 1974-2002 ówczesny dyrektor Landowej Centrali Kształcenia Politycznego, dr Karl-Heinz Harbeck. W sierpniu 1993 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przyznał mu za wkład pracy w porozumienie polsko-niemieckie „Krzyż Oficerski Orderu Zasługi dla Rzeczypospolitej Polskiej”, a w roku 1995 otrzymał tytuł „Honorowego Obywatela Miasta Opolą”. Po stronie polskiej wiele instytucji zaangażowało się w to przedsięwzięcie. Inicjatorem współpracy był ówczesny dyrektor Instytutu Śląskiego w Opolu - prof. Józef Kokot, a jej kontynuatorami byli poszczególni Kuratorzy Oświaty, szczególnie Stanisław Rogala (późniejszy dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Opolu) oraz Franciszek Minor. W tym długim okresie zasłużyło się dla omawianego programu wiele osób z różnych środowisk takich jak: Instytut Śląski w Opolu, Uniwersytet

Opolski, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny, poszczególne samorządy oraz od czasu swojego powstania Urząd Marszałkowski, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim i wiele innych. Jednak głównym organizatorem i partnerem tego programu dla strony niemieckiej jest Opolski Kurator Oświaty.

35-letnia tradycja wymiany oparta na partnerskich zasadach, wzajemnym szacunku i zaufaniu, respektująca podmiotowość partnera, uznawanie jego oczekiwań, upoważniają do czynienia wszelkich starań dla kontynuowania tych kontaktów w przyszłości. Program ten umożliwił uczestnictwo blisko 800 osobom. Jego efektem jest powstawanie innych programów takich, jak: partnerstwo szkół czy praktyki pedagogiczne studentów uniwersytetów w Kilonii i we Flensburgu.

Andrzej Popiołek

jest Pełnomocnikiem Opolskiego Kuratora Oświaty ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Kontaktów Zagranicznych.

„Strefa Kreatywna – Moszczanka”

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Moszczance

Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły

„Otwarte okno”

Marzena Kędra

II edycja konkursu „Otwarta szkoła”

Ministerstwo Edukacji Narodowej w czerwcu 2009 r. ogłosiło II edycję konkursu „Otwarta Szkoła”, aby w ten sposób nagrodzić najcenniejsze inicjatywy wspólnie podejmowane przez szkołę i jej zewnętrznych partnerów promujących model szkoły otwartej na dialog i współpracę ze środowiskiem zewnętrznym.

Uznaliśmy, że wpisujemy się w model takiej szkoły, która poprzez swoją otwartość na dialog i współpracę stwarza uczniom znacznie szersze możliwości rozwoju, sprzyja uświadomieniu sobie własnego potencjału i jego twórczemu wykorzystaniu, uwrażliwia na problemy i potrzeby innych ludzi oraz lokalnej społeczności, wdraża do współdziałania oraz przygotowuje do pełnienia roli aktywnego i odpowiedzialnego obywatela.

Wspólnie ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Szkoły „Otwarte okno” podejmujemy skuteczne nowatorskie rozwiązania edukacyjne i obywatelskie, wspierające rozwój polskiego systemu kształcenia i wychowania. Do konkursu w obszarze edukacja obywatelska przedstawiłmy efekty współpracy z podjętych działań zmierzających do tego, żeby nasza szkoła była otwarta na świat, bo tylko taka szkoła będzie potrafiła przygotować ucznia do radzenia sobie z wyzwaniami współczesności. To ona jest pierwszą instytucją pu-

bliczną, z którą styka się młody człowiek – jest miejscem kształtowania jego postaw, gdzie uczeń przejmuje pewne wzorce postępowania, mające wpływ na jego dalsze życie.

27 listopada 2009 r. w Sali Kolumnowej Sejmu RP odbyło się uroczyste podsumowanie konkursu „Otwarta szkoła”. W tym dniu z rąk pani minister Katarzyny Hall otrzymaliśmy tytuł finalisty w obszarze „edukacja obywatelska” oraz nagrodę rzeczową – dwie kamery cyfrowe. W uroczystości udział wzięła Janina Okragły, Poseł na Sejm RP oraz przedstawiciel Opolskiego Kuratora Oświaty.

Realizacja projektu „Strefa Kreatywności – Moszczanka”

Bezpośrednimi uczestnikami projektu byli uczniowie z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Moszczance w wieku od 7 do 13 lat.

Celem podejmowanych działań było:

- Stworzenie uczniom warunków do doświadczania aktywnej obywatelskości poprzez działanie na rzecz, swoich rówieśników, społeczności lokalnej i środowiska].
- Wdrażanie uczniów do współdziałania oraz do pełnienia roli aktywnego i odpowiedzialnego obywatela, który promuje swoją wieś w zakresie edukacji, uroków przyrodniczo - kulturowych wśród mieszkańców regionu, kraju i świata oraz jest dumnym jej obywatelem.
- Zmiana stereotypowego my-

ślenia o swojej miejscowości: wzrost zainteresowania mieszkańców jej historią, wzmocnienie więzi lokalnych, samooceny, ożywienie kulturalne.

- Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej – zaangażowanie mieszkańców w poszukiwanie, materiałów, niesamowitych historii, pomoc w organizacji przedsięwzięć, udział w wydarzeniach, wystawach, prezentacjach, imprezach.

Inicjatywy dążące do kształtowania myślenia obywatelskiego i aktywnych postaw skłaniających młodych ludzi do działania na rzecz społeczności lokalnej realizowane były w trzech obszarach tematycznych.

I. Moje miejsce na ziemi - inspirowanie uczniów do podejmowania inicjatyw poprzez zorganizowanie cyklu warsztatów:

- Warsztaty fotograficzne „*Obrazy Złotego Potoku*” – ich tematem była rzeka przepływająca przez dolinę Gór Opawskich zatrzymana w kadrze w różnych porach roku.
- Warsztaty w zakresie sztuki podstawy malarstwa „*W Pracowni Działań Twórczych*” – odwołujące się do życia i twórczości ludowych artystów z Moszczanki. Po zakończeniu prace zostały umieszczenie na banerze i wyeksponowane w centrum wsi jako stała ekspozycja promująca uroki wsi.
- Warsztaty literackie „*Potok*”

daje, potok zabiera” – podczas których, uczniowie pisali teksty inspirowane przyrodą odwołujące się do starych wierzeń, podań, faktów historycznych, obrazów, opowiadań mieszkańców związanych z dostatnim życiem nad Złotym Potokiem i wielkimi powodziami. Tak wykreowany materiał posłużył do opracowania i wydania książki „Nad zacczarowanym Złotym Potokiem”, wraz z kartami pracy do edukacji regionalnej.

- Warsztaty muzyczne „Muzyka spod Kopy” – podczas których, zostały napisane teksty i muzyka o regionie oraz zostały one nagrane na płytę.

• **II. Przystanek nad Złotym Potokiem** - to cykl działań kultywujących zwyczaje, tradycję i historię:

- „Noc nad Złotym Potokiem” - występy artystyczne inspirowane dawnymi zwyczajami i wierzeniami napisane na podstawie zebranych opowiadań najstarszych mieszkańców.
- „W wiejskiej zagrodzie naszych przodków” – uczniowie pozyskiwali eksponaty od mieszkańców, opracowali informacje na ich temat, zagospodarowali miejsce pod wystawę. Efektem podjętych działań było widowisko teatralne dla mieszkańców i przyjaciół pt. „Jeden dzień z życia naszych przodków”, czyli o zwyczaju pieczenia chleba i jego poszanowaniu.
- Z kart historii - spotkanie z najstarszym mieszkańcem wsi Janem Szlachetko, który opowiadał o Pikułowicach skąd przybyli mieszkańcy Moszczanki oraz o czasach powojennych w Moszczance. Efektem spotkania było nagranie słuchowiska, które jest dźwiękowym dokumentem tego wydarzenia.

• **III. Promocja walorów przyrodniczo – kulturowych** - to cykl działań pro-

mujących uroki i zakątki Moszczanki:

- *Ogólnopolska konferencja nauczycieli „Festiwal Kreatywności”* - pokaz prezentacji multimedialnej „Moje magiczne miejsce” przygotowanej przez uczniów i nauczyciela. „Popołudnie Przyjaźni” - wspólne (goście, uczniowie, nauczyciele, rodzice) smakowanie potraw inspirowanych Chlebem, Stołem, Poetyckim kamieniem.
- „Moszczanka - oczami wyobraźni i duszy” - opracowanie i wydanie albumu promującego urokliwe i niezwykle zakątki Moszczanki. Autorami zdjęć są uczniowie, do których teksty pisali nauczyciele z całego świata. Teksty powstały na warsztatach prowadzonych przez dyrektorkę szkoły Marzenę Kędrę podczas odbywającego się Międzynarodowego Kongresu Nauczycieli w Meksyku.
- *Powstała pierwsza „wirtualna klasa” w Polsce* - zainicjowana po warsztatach prowadzonych przez prezydenta Federacji Nowoczesnej Szkoły – Michela Mulata. Dzięki tej formie cały świat przez Internet może zobaczyć i przeczytać o niezwykłych miejscach i ludziach w Moszczance.

Ponadto uczestniczyliśmy w organizacji Wojewódzkiego Święta Flagi Narodowej oraz wspólne świętowaliśmy 20 lat polskiej wolności.

W realizację projektu zaangażowani byli nauczyciele, rodzice, członkowie stowarzyszenia, wolontariusze, gmina Prudnik, rada sołecka Moszczanki, Polskie Stowarzyszenie Animatorów Pedagogiki C. Freineta, Federacja Ruchu Nowoczesnej Szkoły, Nadleśnictwo Prudnik, Muzeum Ziemi Prudnickiej. Każdy podmiot miał określone zadania, sprzyjał podejmowanym inicjatywom oraz inspirował do podejmowania kolejnych.

Charakterystyka i inne osiągnięcia szkoły

Wieś Moszczanka leży u podnóża Gór Opawskich nad rzeką Złoty Potok i jest ciekawym miejscem turystycznym. Niestety, brak jakichkolwiek zakładów pracy czy przedsiębiorstw powoduje, że sytuacja materialna rodzin jest zróżnicowana, często bardzo trudna.

W Moszczance funkcjonuje Zespół Szkolno – Przedszkolny, do którego uczęszczają dzieci zamieszkujące w Moszczance i okolicznych miejscowościach. Szkoła cieszy się dużym uznaniem w środowisku lokalnym i znana jest ze swojej działalności również w województwie i kraju.

Placówka posiada dobrą lokalizację. Położenie, piękny budynek, baza lokalowa oraz klimat panujący w szkole sprawiają, że jest ona bezpieczna i przyjazna dla dzieci, rodziców i osób ją odwiedzających. Możemy pochwalić się nowoczesnym boiskiem sportowym, placem zabaw i „letnią sceną”. Budynek wyposażony jest w salę gimnastyczną, szkoła posiada nowoczesną pracownię komputerową, laboratorium językowe, bibliotekę z czytelnią. Budynek jest po kompleksowym remoncie.

W szkole od kilku lat realizowane są programy edukacyjne finansowane w ramach programów zewnętrznych, które pozwalają na pełny rozwój naszych dzieci:

- „Smakowite wiosny” – projekt finansowany przez Fundację PRO BONO Poloniae (2006),
- „Złączone dłonie” – projekt finansowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (2006),
- „Liście drzewa życia” – projekt finansowany w ramach Rządowego programu wy-

- równywania Szans edukacyjnych (2006),
- „Winda do góry” – projekt finansowany w ramach Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych (2007),
 - „Przełamać nieśmiałość” – projekt finansowany przez Polsko – Amerykańską Fundację Wolności (2007),
 - „Śladami tożsamości ku przyszłości” – projekt finansowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (2007),
 - „Wrota Kultury” – projekt finansowany ze środków Samorządu Województwa Opolskiego (2008),
 - „Chcę rozwinąć skrzydła” – projekt finansowany w ramach Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych (2008),
 - „Samorządna organizacja życia klasy w społeczeństwie obywatelskim” (2009).

Programy realizowane w szkole są coraz ciekawsze i pozwalają dzieciom rozwijać swoje zainteresowania i potencjał twórczy. Dla szkoły, a także dla rodziców to ogromna satysfakcja – patrzeć jak dzieci rozwijają swoje skrzydła. Zajęcia dodatkowe dziecko wybiera samodzielnie, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i możliwościami. Uczniowie są mobilizowani do współorganizowania różnych wystaw, występów artystycznych i kiermaszów np.:

- I. Teatr uliczny – widowisko: „Odsłony historyczne mojej małej ojczyzny”;

2. Widowisko dożynkowe „Od ziarenka do chleba” – kiermasze świąteczne;
3. Wystawy poplenerowe fotografii i prac plastycznych;
4. Wystawy i promocja dziecięcych publikacji, m.in.: „Przełamać nieśmiałość”, „Nad zaczarowanym Złotym Potokiem”, „Moszczanka oczami wyobraźni duszy i ciała”, „Kalendarz 2010”.

Szkoła należy do Ogólnopolskiego Klubu Przodujących Szkół. W placówce organizowane są ogólnopolskie konferencje dla nauczycieli, podczas których prezentowane są działania edukacyjne podejmowane w szkole tj.:

- „Współdziałanie rodziny i szkoły nad kształtowaniem uniwersalnych wartości” (2006),
- „Śladami tożsamości ku przyszłości” (2007),
- „Festiwal kreatywności” (2008),
- „Samorządna organizacja życia klasy w społeczeństwie obywatelskim” (2009).

W 2006 r. grupa „zapaleńców” postanowiła powołać do życia Stowarzyszenie, aby w ten sposób pobudzić mieszkańców, rodziców, przyjaciół do działania na rzecz swojej wsi, szkoły oraz przedszkola. Członkowie Stowarzyszenia wspominają – „Inicjatywy podejmowane przez Zespół Szkolno – Przedszkolny w Moszczance od 2005r. utwierdziły nas w przekonaniu, że warto podjąć współpracę.

Zaobserwowaliśmy, że szkoła jest przyjazna uczniom i rodzicom, integruje samorząd, radę rodziców, radę pedagogiczną. Realizuje wiele innowacji pedagogicznych, proponuje atrakcyjne formy zagospodarowania czasu wolnego uczniów, zapobiegania problemom wychowawczym i dlatego warto wesprzeć ją pomocą organizacyjną i materialną”. Współpraca rozpoczęła się jesienią 2007 r.

Zaczęto wspólnie realizować małe projekty na rzecz zaspokajania potrzeb, wynikających z pomysłów uczniów i nauczycieli. Szkoła chętnie poszerzyła ofertę edukacyjną i wychowawczą. Szybko okazało się, że osobiste zaangażowanie dawało uczniom i nauczycielom satysfakcję. Postanowiliśmy także rozszerzyć nasze działania na rzecz środowiska lokalnego. Cenne w tej współpracy jest to, że szkoła skutecznie pozyskuje środki na realizację programów wyrównujących szanse edukacyjne uczniów, a Stowarzyszenie występuje w roli partnera. Łączy nas przekonanie, że razem możemy więcej zrobić dla dobra dzieci i środowiska. Jesteśmy przekonani, że realizacja tych inicjatyw dzisiaj, przyniesie korzyści w przyszłości.

Marzena Kędra

jest dyrektorem Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Moszczance.

SPIS TREŚCI

H. Bilik, Słowo wstępne	1
NADZÓR PEDAGOGICZNY W PRAKTYCE	
J. Jaworek, Ewaluacja zewnętrzna szansą na rozwój szkoły	2
M. Pawlicka, A. Kania, G. Kobaka, Kontrola jako forma nadzoru pedagogicznego	6
PRAWO OŚWIATOWE	
M. Szałagan, Zmiany w prawie oświatowym w roku 2009	7
OPIEKA I WYCHOWANIE	
L. Bisowska, Program na wagę zdrowia	9
ROZMAITOŚCI	
J. Olechnowicz, Edukacja dla bezpieczeństwa w świetle nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego bezpieczeństwa	12
A. Popiołek, Język mniejszości narodowej niemieckiej w przedszkolach	15
A. Feusette, Społeczna Rada Konsultacyjno-Programowa przy Opolskim Kuratorze Oświaty	16
PRZEGLĄDY, SPRAWOZDANIA, WYDARZENIA	
P. Łaba, Program „Radosna szkoła” w woj. opolskim	18
A. Popiołek, XXXV lat współpracy Opolszczyzny z landem Schleswig-Holstein	20
PREZENTACJE	
M. Kędra, Otwarta szkoła – „Strefa Kreatywna – Moszczanka”	21

Wydawca: Kuratorium Oświaty w Opolu, ul. Piastowska 14
 Redakcja: Kuratorium Oświaty w Opolu, ul. Piastowska 14, 45-082 Opole, tel. 077/4524568,
 Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian i skrótów w tekstach.
 fax. 077/4524921, e-mail: kontakt@kuratorium.opole.pl
 Opracowanie graficzne i skład: Ireneusz Podolak

Propozycje oraz uwagi do biuletynu prosimy przesyłać na adres poczty elektronicznej:
kontakt@kuratorium.opole.pl z dopiskiem BIULETYN

